

POSUDEK ŠKOLITELE NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Introdukce rostlinného poloparazita (*Rhinanthus alectorolophus*) a jeho vliv na druhové složení společenstev členovců s vazbou na silniční náspsy

Autor: Bc. Tomáš Král

Školitel: Mgr. Monika Mazalová, Ph.D.

Pro dnešní středoevropskou krajinu je příznačná ztráta heterogenity, coby důsledek kombinace příliš intenzivního využívání na jedné straně a úplného upouštění od hospodaření na straně druhé. Logickou odezvou je vymizení mnoha specializovaných druhů organismů, jež nahrazuje nízký počet odolných a kompetičně zdatných generalistů. Mezi nejrychleji mizející stanoviště patří druhově bohatá bezlesí raně sukcesních stádií – většina extenzivních pastvin dávno vzala zasvě, meze byly rozorány nebo zarostly a druhově bohaté louky se s obtížemi daří udržovat ve zvláště chráněných územích. Na popsané změny reagují nejcitlivěji společenstva bezobratlých živočichů, razantní vyklízení pozic je dobře zdokumentováno u atraktivních skupin hmyzu.

Specifickým bezlesým stanovištěm jsou také silniční okraje, díky hustotě silniční sítě prakticky všudypřítomné. Význam těchto okrajů pro přežívání druhů hmyzu s vazbou na otevřená stanoviště se však dostává i do povědomí odborné veřejnosti až v posledních letech a je zatím nedoceněn. Cílem předkládané práce Bc. Tomáše Krále bylo proto (i) vyhodnotit potenciál vybraných travnatých okrajů silnic z hlediska přítomných společenstev denních motýlů a blanokřídlých, (ii) experimentálně ověřit odezvu bezobratlých živočichů na transformaci druhově chudých travních porostů těchto svahů pomocí introdukce rostlinného hemiparazita kokrhele luštince (*Rhinanthus alectorolophus*). Ačkoliv byla schopnost různých druhů kokrhelu (*Rhinanthus* spp.) změnit strukturu vegetace opakovaně doložena, dosud existuje pouze jediná studie, zabývající se odezvou zástupců navazujících trofických úrovní na kokrhelem indukovanou změnu vegetace. Téma diplomové práce Tomáše Krále, již navazuje na obhájenou práci bakalářskou, je tedy nesporně aktuální se zřejmým publikačním potenciálem, a to na úrovni mezinárodního časopisu kategorie Ecol. Eng., J. Appl. Ecol. apod.

Přínosem diplomové práce oproti práci bakalářské je kromě prodloužení datové řady původních modelových skupin BP (denní motýli, čmeláci), také kompletní vyhodnocení odezvy společenstva akuleátních blanokřídlých a odezvy hodnocené na úrovni abundancí vyšších taxonů členovců.

Na druhé straně je třeba zmínit, že práce z mého hlediska zůstala svému potenciálu také leccos dlužna. Ačkoliv Tomášovi slouží ke cti, že mě hned na úvod varoval, že je mu třeba biče v podobě průběžných termínů a deadlinů, neboť efektivně pracuje pouze pod tlakem, úroveň předkládané práce i tak utrpěla šibeničním termínem pár citelných šrámů. Tyto však ve svém posudku jistě neopomene zmínit oponent, zvolený jakožto přední odborník v oboru s cílem odhalit slabiny práce ještě před jejím publikačním zhodnocením. Z hlediska školitele každopádně práci považuji za přínosnou, dosahující vytčených cílů, proto ji **doporučuji k obhajobě** a Tomášovi položím jen dva doplňující dotazy:

Kokrhel zastává ve společenstvu funkční roli rostlinného hemiparazita, tedy potlačuje vitalitu hostitelských rostlin, často dominantních trav, na jejichž úkor může zvýhodňovat rostliny kompetičně slabší. Dokázal bys na základě vlastní terénní zkušenosti shrnout možné vlivy introdukce kokrhelu na živočichy, jmenovitě pak na čmeláky, coby důležité opylovače a navíc modelovou skupinu?

V duchu přísloví „Pro jedno kvítí slunce nesvítí“ zkus, prosím, zaspekulovat na téma možného využití jiných druhů kokrhele, nebo i jiných rodů poloparazitů v rámci transformace uniformní travní vegetace silničních náspů.

.....
Monika Mazalová

vedoucí práce

26. 1. 2021